

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

HIRDETESEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyititéri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetőik és a velünk
 összeköttetésben levő hird. írók
 aranydíjban részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adódnak.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KERSEK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.

SZERKESZTÉSÉRT A FŐSZERKESZTŐ FELELŐS.

FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA r. t.

A harmadik hadikölcsön.

Október hó 18.-án, holnap, kezdődik meg hivatalosan a harmadik hadikölcsön jegyzése, amely nov. hó 17.-ig fog tartani. A kölcsön jegyzéséről lapunk mai számában kimerítő tájékoztatást közlünk.

Leikes felhívással indította meg a pénzügyminiszter a kölcsön kampányát, leikes agitációt tejtene ki a bankok és gazdasági szervezetek. A sajtó is lelkes szavakkal buzdítja a közönséget, hogy megtakarított pénzével álljon az állam rendelkezésére. A kölcsön jegyzésére vonatkozó prospektus kibocsátásának napjától kezdve a hazafias buzdításnak, lelkesítésnek egész aradata ostromolja a magyar sziveket és keresi a magyar zsebek lakatjának kulcsát. Nem is kételkedünk benne, hogy meg is fogják találni ezt a kulcsot mindazok, akik a háboru diadalmas folytatásához és győzelmes befejezéséhez szükséges anyagi eszközök megszerzéseért buzdító szavakkal ma is a nemzet elé léptek.

Immár harmadszor fordul az állam az ország népéhez kölcsönért. Kölcsönért a háboru céljaira. Pénz is kell az országnak, nemcsak katonai. Hatalmas összegekre van szükség, nemcsak hadseregekre. Fegyverekkel, municióval, mindennel, amire szüksége van és szüksége lehet a harctereken küzdő hőseinknek, fiainknak, testvéreinknek, apáinknak; el kell őket látni bőven, biány nélkül. Szükséget ne szenvedjen a hadseregnek egyetlen katonája sem; mert a hiány nagyon megbosszulhatja magát.

Mindnyájan érezzük, tudjuk, hogy miről van szó. Mindnyájan tudjuk, hogy minden egyes fillér, amellyel a hadikölcsön gyarapításához járulunk, örök záloga annak, hogy az a nemzet, amely a harctéren olyan csodálatos bizonyosságát adja önteláldozó készségének, éppen ily készséggel fogja fentartani és fejleszteni a nemzet minden egyes polgárának hozzájárulásával létesített alkotást.

Az első és második hadikölcsön jegyzése alkalmával a magyar lelkesedés, a magyar önbizalom és a magyar áldozatkészség a háboru energikus folytatása céljából olyan tekintélyes összeget juttattak az államnak, amelyből nyilvánvaló lett, hogy nemcsak a harctéren, gyilkos fegyverek tüzeiben, hanem a gazdasági és anyagi erők mérkőzésében is megálljuk helyünket. Az előző két hadikölcsönre két és egy negyed milliárdot meghaladó összeget

jegyzett a nemzet és nem lehet benne kétség, hogy most, amikor küzdelmünk célja olyan közel, az elérhető eredmény olyan értékes, — hogy fokozottabb arányokban veszi ki majd részét mindenki a hazafiai kötelesség teljesítéséből.

Tagadhatatlan, hogy a magyar gazda már eddig is óriás áldozatot hozott a vérben; de anyagi és erkölcsi erőben is fegyvereink győzelméért. A termés értékesítése következtében most jelentékeny összegű készpénzzel rendelkezik a termelő és nem hisszük, hogy ugyanaz a földművelő nép idehaza az áldozatkészség terén megtagadja erőnyeit.

Az újabb hadikölcsön és a köznép buzdítása érdekében most is legtöbbet tehetnek a haza lelkes papjai, tanítói és körjegyzői. Ezek a Németország dicsőséges útmutatását és páratlan sikerét szem előtt tartva — világoztassák fel még a legkisebb község lakosságát is, hogy a falusi nép ne rejtegesse a bőven hulló bankót és ezüst pénzt a ládáiában, hanem adja ezt első sorban kölcsön az államnak, amely a néphez, a nemzethez fordul a világháboru dicsőséges befejezéséhez szükséges anyagiakért.

Világoztassanak fel mindenkit a befektetés jövedelmezőségéről és biztonságáról. Mondják el mindenkinek, hogy ez éppen olyan jó pénz, mint maga a bankó. Forgatható éppen úgy, mint a papírpénz. Sőt, ha megszorulnak, hitünö hipotéka, mert bármely bank bizonyos százalék erejéig készségesen ad rá kölcsönt is, nemcsak most, hanem az elkövetkezendő béke napjaiban is.

A hazának minden polgára arra törekedjen, hogy legyen ez a hadikölcsön az egész világ előtt újabb jele nemcsak hazaszeretetünknek, áldozatkészségünknek, hanem a nyugodt, öntudatos gazdasági erőnknek fényes bizonyítéka, hogy közgazdaságunk milyen szilárdan bírja a nyomást, amelyet a világháboru gyakorol rá; legyen dokumentuma a háboru sikerébe vetett bizalmunknak, annak az erős megtanoríthatatlan akaratnak, hogy Isten segítségével kitartunk mindaddig, míg a végleges győzelmet kivívhatjuk és szolgáljon legújabb bizonyítékul ellenéseinknek, hogy ez a hitünk éppen oly törhetetlen, mint hadi energiánk, — mert az egész nemzet egygyévált és összefort hadseregével.

Hiszünk, hogy az állam lelkes felhívása most sem találja készületlenül a nemzetet. Harmadszor fordul a kormány felszólításával a nemzethez és

ez a nemzet harmadszor is teljesíteni fogja kötelességét: hazafias lelkesedéssel, lelkiismeretesen és önfeláldozóan, amint ezt az első két alkalommal is megtette.

Az ifjuság katonai nevelése.

Evek hosszú sora óta igyekeznek a közköztudású kormány az ifjakat a katonai kiképzésre testiileg előkészíteni.

A nehéz időkben, amelyeken most hazánk és vele együtt mi is átesünk, mindinkább gyökeret ver az a meggyőződés, hogy minél korábban kell a területialtságot megfelelően előkészíteni azokra a feladatokra, melyek reá a katonasághoz való belépésük után várnak.

Különféle oldalról utainak arra, hogy a cél eléréséhez eddigi intézkedések nem elegendők és hogy azokon kivül arra is kellene törekedni, hogy az ifjuság testi és etikai megerősítését szélesebb alapokra kellene fektetni, ha azt akarjuk, hogy a kiképzés sikere a köz javára váljon.

Elsősorban általánosítani kellene a fiatalság testi kiképzését. Ezzel a kiképzésben reüssesülő ifjak annak idején képesekké válnának arra, hogy jobban orientálhatnának a védőkötelezettség faradalmainak és az azokkal járó testi megerősítéseknek, másrészt pedig meg volna nekik adva a lehetőség arra, hogy előbb érhesenek el a tisztis rangfokozatot.

Az osztrák landwehr-miniszter ez irányban már lépéseket is tett: figyelemre emelte a 16-ik életévüket betöltött ifjakat, hogy az iskolákban tartandó katonai gyakorlatokban kezeségesen és buzgón vegyenek részt. Azoknak az ifjaknak, kik már elhagyták az iskolát, megfelelő szervezetek fognak alkalmat nyújtani a katonai kiképzésre való előkészületre.

A miniszter egyuttal megfelelő utasítást küldött az iskolai hatóságoknak, intézkedvén, hogy a katonai gyakorlatok mielőbb megkezdethessenek. Figyelemre emelte arra is, hogy egyes tantárgyak keretében alkalmas módon be lehet vonni a katonai rendszer és a haditörténelmi események ismeretét is, annál inkább, mert a tanulók az ilyen oktatást — különösen a mostani háborus időkben — élenk érdeklődéssel kísérik.

Az ifjak kiképzését a szabadban, a katonai formák betartásából kell eszközölni. Nagyobb szabású gyakorlatokra hetenkint két délutánt és azonkivül hónapoként még egy egész napot kell fordítani. Menetelési és cserkészgyakorlatokat is kell tartani, különös figyelmet kell fordítani lövés gyakorlatokra s ajánlatos, hogy az ifjaknak vívó, úszó, evezés és ezekhez hasonló gyakorlatokra is módot nyújtsanak.

A miniszter szeretné, hogy az ifjuság tornatanárok vezetése mellett már most — a nagy vakáció idején — egész napokra terjedő kirándulásokban venne részt és e kirándulások alkalmával már megkezdendők a katonai kiképzésre előkészítő gyakorlatokat.

Kétségtelen, hogy az osztrák landwehr-miniszter rendeletét csakhamar a honvédelmi miniszter hasonló intézkedése fogja követni, mert a monarchia mindkét felének a jövőben is egyaránt szüksége lesz erő, edsett, megfelelően kiképzett katonákra.

A béke biztosítékát csak a megunk erejében találhatjuk. Csak ha minden pillanatban készen állunk támadások erőteljes visszaverésére, számíthatunk arra, hogy meg nem fognak támadhatni. Erre a védelemre csak kellően képzett katonaság alkalmas és ezért kell az ifjúságot idejében előkészíteni katonai szolgálatra.

Tanár.

Mult és jelen.

A régi lanton ma új dal éled
S a magasságig száll az ének,
Ilyen az élet.

Kék volt a ruha, piros a sapka;
Bércen hangzott a büszke nóta,
A magyar nóta.

Véres orkánok vad dühe ellen
Hányszor mentek száz halállal szemben,
A honi bércen?

Szürke a ruha, sűrű a sapka,
Bércen hangzik harci-nóta,
Hónapok óta.

Az ellenségnek vad hada ellen
Egyre mennek száz halállal szemben,
A honi bércen

S a régi lanton ma új dal éled
S a magasságig száll az ének,
Ilyen az élet . . . !

Trta: „TURAN”

Háborus apróságok.

Hadisegély dolgában kopogtat be az illetékes hivatalnokhoz egy asszony. Az írásait az asztalra teszi. A tisztviselő olvassa:

— Szolcsák Mária, Anna, Veronka . . .

Az asszonyhoz fordul:

— Melyik tulajdonképpen az igazi neve?

— Ahogy az íráson van.

— De a keresztnévét melyiket használja?

— Három keresztnévet kaptam.

— Jó, jó; de például a férje hogyan nevezi magát?

Az asszony elpirul; lesütli a szemeit, asztán szégyenkezően mosolyogva suttozza:

— Kuttyuskám.

Tanuk nélkül.

A soklányos családnya éppen abban a pillanatban toppan be a vasuti váróterembe, amikor a leánya és a harctérre induló zászlós piros arccal rebbennek szét egymástól.

— Mi történt itt? Kérdezi és kémlelve néz a fiatalokra. A zászlós a bajusszát pödri s a leány a földre szegzi szemeit.

— Nem szól egyik sem? Értem én már. És itt, a vasuti váróteremben? Így neveltelek én téged Ióna?

A zászlós végre szóhoz jut:

— Bistositatom, nagyságos asszonyom, nagyon vigyáztam arra, hogy tanuk nélkül történjék.

— Hiss éppen az a baj, hogy tanuk nélkül történt. Ez nem mutat komoly szándékra.

A haragos magyar.

Két öreg huszár őrzáratra ment. Ugyanazon községből való komák voltak, de míg az egyik a háboru kezdete óta küzdött a haszáért, a másikat alig pár hete volt a harc-téren. Amint egy falu közelébe értek, hirtelen két kozák jön szembe velük.

A két huszár meg sem áll; — folytatja utját. De nem úgy a két kozák. Egy pillanatig megdermedve néznek a mieinkre, — s azután megfordítva lovaikat, hanyatlomok menekülnek a falu felé. Huszárjaink sem vessik tréfára a dolgot, — megereszlik a kantárszárát s vágatva utánuk. Közben az öregebb huszár lö, mire az egyik kozák holtan bukik ki a nyeregéből. A másik kozák eszalatt eléri a falut s látva, hogy nem menekülhet, leugrik lováról, befut egy elhagyott hába és csakhamar az ablaknyílásban jelenik meg lövére kész fegyverével. De a másik pillanatban meggondolja a dolgot vagy talán fegyvere mondott csüttörtököt, — lecsapja a puskát és két kezét felemelve, — rimánkodva ordítja:

— Magyarszki! Magyarszki!

A huszárak odaérnek és a harcedzett már indul be az ajtó, hogy foglyul ejtse a kozákat, — de a küszöbön hirtelen megáll, mert lövés dördül el. Eleinte azt hissi, hogy kelepécsébe került; de rátekintve az ablaknyílásra, látja, hogy a kozák eltűnt; a másik huszár pedig elégedetten dörmögi:

— Meglöttem.

— Azt elég rosszul tette komám! Hát nem látta, hogy megadta magát a szegény! — Megadta magát!? Mondja megszeppenve. — Anyje, hát még a koma is azt mondja, hogy minék löttem. Az áldóját a hitvány muszkájának! Hát mért kiabálta nekem a hásból, hogy: Magyar ki! Magyar ki! — Mikor még be se mentem!

A Wacht am Rhein szerzője.

Harci dalunkká vált a németek népszerű éneke. Ismerkedjünk meg eredetével is. A német nemzeti dal szerzője Wilhelm Károly, aki 1815. évi szeptember 15-én született.

Szegény, vidéki kermester volt, akinek soha eszé ágában sem járt, hogy valamikor világhírű szerzeményt hágy hátra. 1853.-ban I. Vilmos király ezüst lakodalmán énekeltek Wilhelm dalát, amelyért a szerény zeneköltő aranyérmét és évi tiszteletdíjat kapott. 1873.-ban hunyt el. Szülővárosában, Schmalkaldenben szobrot emeltek neki. Egyéb seneszerményei előbb haltak meg, mint szerzőjük.

Fehér ördögök.

A vörös ördögök legendás neve után különösen hangzó cím. Pedig egyszerű hadisegény. A mult téli hadjárásban ugyanis a osztrák-szürke német katonakabátok vesse-delmes célpontokul kinnakoztak volna, ha a hadveszetőség hófehér vászonköpenyeket nem osztat ki. Ez a fehér lepel befűdte a fegyvert és a sisakot. A német katonák tehát a havas téli éjszakákon titokzatos kísértetek gyanánt észrevétlenül surranhattak mindenfelé. Ekkor a háborus oroszok csakhamar el is keresztelték őket fehér ördögöknek. Most még csak a zöld ördögöket tessék az orosz a falra, hogy teljes legyen a mi nemzeti hármasszínünk.

A barátságos népfelkelő.

Frigyes Vilmos német trónörökös ifju felesége egy kis porosz vasuti állomáson örvendeztette meg a messze vidékről áttutató katonákat mindenféle józú szeretetadománnyal. Ekkor egy testes népfelkelő, aki nem is sejtette, hogy kivel van dolga, nyájasan megveregette a trónörökösne vállát és vidáman így szólott hozzá:

— Rendben van, szép kisasszony! Ne féljen, kérem, semmit; mert ha visszatérünk: szívesen férjhes adjuk!

A háztartási fémtárgyak rekvirálása.

— A rekvirálási árak. —

Tudvalevően a fémbehozatal megnehezülése folytán a háztartási tárgyak lefoglalására kerül a sor. Ezt megelőzőleg azonban módjában lesz mindenkinek, hogy a rekvirálási áraknál magasabb áron önként ajánlja fel mindama fémtárgyakat, amelyek a háztartásban vagy lakásban találhatóak. Németországban és Ausztriában száz- és százszor métermésszára rug a közönség részéről följajlott háztartási fémekek nagy mennyisége, nem lehet kétkelkedni, hogy a magyar közönség sem fog az osztrák és a német polgárság lelkesedése mögött elmaradni.

A mult héten megjelent honvédelmi miniszteri rendelet az egyes háztartási fémtárgyaknak hadi célokra való igénybevételét és beszolgáltatását rendelték el. E rendeletekkel hadi célokra igénybevételtek és beszolgáltatandók ama tárgyak, amelyek tiszta nikkeltől, vörösrészből, sárgarészből, bronzból és tombakból készültek, még pedig: Tiszta nikkeltől és vörösrészből: főzőedények, fazekak, lábasok, serpenyők, kannák, sűrűformák, főző-, gyümölcsbefűző (lekvár)-fagyaltkésítők és egyéb üstök, sima egyszerű asztali készletek, mint például: tálcák, tálak, hűtők, gyertyatartók és más effélék, beszolgáltatandók továbbá: mosóüstök, a tűzhelyekbe beépített vízmelegítők, viztartók és fürdőkádkak vörösrészből. Mindezek a vörösrész-tárgyak akkor is beszolgáltatandók, ha ónoza vagy esetleg más fémmel csupán bevonva vannak is; konyhaszerkek, mozsártörök, habüstök és egyéb üstök, egyszerű gyertyatartók, vasalók, sima tálcák, egyszerű paraszartók, kályhaelőtétek és hasonló sárgarészből, tombakból és bronzból. Ezenfelül a sárgarészből készült egyszerű sima függöny és egyéb rudak (csövek) és azok tartói, lépcsősőnyegfogantyúk és védőrudak (csövek), sárgarészből, amennyiben azok könnyen leszerelhetők és betétük nincsen vagy könnyen eltávolítható. Ezzel természetesen csupán nagy általánosságban vannak megnevezve a rekvirált fémtárgyak, azonban a rekvirálás kiterjed az itt fel nem sorolható, a háztartásokban használt egyéb fémtárgyakra is. Műtörténelmi, iparművészeti vagy egyéb nagybirtékú, tehát dísz tárgyakat nem rekvirálnak, mint ahogy nem terjed ki a rekvirálás a háztartásokban levő ajtó- és ablakkilincsekre, osztlárookra, lámpákra, butorveretekre, vízvezetékcsopokra, sárgarésztárgyakra, fémekből készült asztalokra és más egyéb ezekhez hasonlókra. A beszállításhoz kötelezett fémtárgyak mellett természetesen önként beszállíthatók minden itt fel nem sorolt fémtárgyak is, amelyek a löszergyártás céljaira beolvasztásra alkalmasak.

A beszállítási kötelezettség kiterjed: 1. olyan ipariüzemekre és kereskedőkre, akik az említett tárgyakat előállítják vagy ezekkel kereskednek, s azokra, akik ily tárgyakat más részére őriszben tartanak. Ezenfelül 2. háztartásokra, háztulajdonosokra, a szállodás-, vendéglős- és kávéipar, ugyancsak a sütő- és cukrász ipar körébe tartozó vállalatokra, egyesületekre (klubokra), rendezésekre, kórházakra, szanatóriumokra, üdülőtelepekre, fürdőkre, tan- és nevelőintézetekre, tápintézetekre és egyéb intézetekre.

Különös figyelmet érdemel, hogy a m. kir. honvédelmi miniszteri rendeletekkel igénybevett e fém tárgyak birtokosai által más tárgyként nem dolgozhatók és el nem idegeníthetők. Meg van azonban engedve, hogy az igénybevett tárgyak tulajdonosai az Országos Hadseregélyző Bizottság „Fémet a hadseregnek” albizottsága vagy az Uránia Országos Növendő Egyesület részére ajándékképpen cseretárgy ellenében átadhassák.

A fém tárgyakat eladni csupán a Magyar Szent Korona Országainak Fémközpontja Részvénytársaságnak, illetve az e társaság által a Magyar Vaskereskedők Országos Egyesületével karöltve kijelölt Jogosított Hadifém-Beváltóhelynek van megengedve.

E „Jogosított Hadifém-Beváltóhelyek” a megjelent miniszteri rendeletek értelmében ezévi november 30-áig váltják be azonnali készpénzfizetéssel az oda önként hozott fém tárgyakat. A Fémközpont Budapestben előreláthatóan harmincöt fémbevéltőhelyet fog felállítani, amelyek hátfőn, e hó 11-én, már megkezdették működésüket. Körülbelül ötszáz fémbevéltőhelyet fognak létesíteni, amelyek szervezése folyik; ezeket e hó 20-ika körül fogják ugyancsak működésbe helyezni. Ezek a Hadifém-Beváltóhelyek külön díjazás nélkül, hazafiaságból vállalkoztak a hadifém-beváltás munkájára.

A hadifém-gyűjtőhelyekről a nagyközönség a legközelebbi napokban falragaszok és a napilapok útján kap tájékoztatást.

Ezek a helyeken a fémbevéltés a honvédelmi miniszteri rendelettel november 30-ával életbe lépő rekvizitációs árnak a m. kir. honvédelmi miniszter által megállapított magasabb árakon történik. Ezek a beváltási árak minden beváltóhelyen feltűnően fognak kifüggeszteni, mint hogy a jogosított Hadifém-Beváltóhelyek csupán a Fémközpont hivatalos jegyzéke ellenében fogják a beváltott fémek ellenértékét folyósítani, még pedig különként: tiszta nikkeltárgyakért 15 koronát, más anyagból való alkatrészek nélkül vörösréztárgyakért 5 korona 50 fillért, egyéb vörösréztárgyakért 5 koronát, tiszta sárgarézlemezéből és tombaklemezéből készült tárgyakért, más anyagból való alkatrészek nélkül, 3 korona 75 fillért, tiszta sárgarézlemezéből és tombaklemezéből készített tárgyakért más anyagból való alkatrészekkel 3 koronát, tiszta öntött sárgarézéből való tárgyakért más anyagból való alkatrészekkel 2 korona 50 fillért, tiszta öntött sárgarézéből való tárgyakért más anyagból való alkatrészekkel 2 koronát.

Nikkellel, vörösrézzel vagy sárgarézvel bevont vagy lemezelt és lényegükben más anyagból való tárgyakat nem vesznek meg.

Leveleinkre hadisegély bélyeget ragasszunk.

A világháború krónikája.

Október 5.

A szerbiai offenzívánk kedvezően halad előre. A csapataink folytatják az átkelést a Dunán, Szávan és a Drinán. Belgrádtól délnyugatra 300 szerbet ejtettek foglyul csapatunk s 2 gépjárművet zsákmányoltak. Rámmal szemben 3 ágyú jut a szövetséges csapatok kezére. — Az oroszok tegnap az egész keletgalíciai és volhyniai harcra vonalon nagy haderővel támadtak. A bessarábiai határon a Dnyesztertől északra fekvő magaslatokon és a Strypa mellett minden orosz támadás összeomlott. Kolokitől ellentámadásunk tért hódít s a csapataink 4000 oroszot fognak el. — Az olaszok támadásait a vilgeronthei fensíknél a csapataink véresen visszaverik.

Október 9

Mickensen hadseregének Kövess tábornok vezérése alatt álló hadserege be-

nyomul Belgrádba s Belgrádon túl nyomulnak előre. Gallwitz tábornok hadserege Semendriától lefelé több helyen kikényszeríti a Dunán való átkelést és mindenütt déli irányba fűzi az ellenséget. — Az oroszok Keletgaliciában és Volhyniában nagy erővel folytatják a támadásaikat. Kolkitól északra az ellenséget ismét átvetjük a Strypen, a foglyok száma itt 6000-re emelkedik. Pinsktől délnyugatra is újabb tért hódítanak a Linsingen csapatai. Dünaburg előtt Hindenburg csapatai 4 kilométer szélességben rohammal elfoglalják az ellenséges állást s 1360 foglyot ejtenek és 23 gépjárművet zsákmányoltak. — A francia harcterén az angol támadás Vermellestől északra letre kudarccal végződik. A francia támadások a Champagneban véresen visszaveretnek. — A vilgeronthei fensíkon az olaszok ismét súlyos veszteségeket szenvednek.

Október 10.

A szövetséges csapatok Belgrádtól keletre, továbbá Obrenovától délre és a Macsvában is tovább nyomulnak előre. — Az orosz harcterén Dünaburgtól északnyugatra a németek 8 kilométer szélességben elfoglalják az oroszok állásait. Linsingen támadása Pinsktől délnyugatra újabb tért nyer. A csapataink Volhyniában és Keletgaliciában visszaverik az oroszok támadásait. — Az olaszok a vilgeronthei fensíki elleni támadásaikban 2000 embert vesztenek. — A franciák Suchozról és Tahurenél újra elvesztenek néhány lövészárkot. — Görögország jegyzéket intéz az ententhez a Szaloniki partraszállás miatt.

Október 11.

A szövetséges csapatok a déli harcterén Sabáctól Gradisteig befejezik az átkelést. Belgrádtól délre csapataink elfoglalják a Zarkow és Mirijew közötti magaslatokat. A német csapatok eddig 1556 foglyot ejtettek, 17 ágyút és 9 gépjárművet zsákmányoltak. Belgrád bevételénél a mi csapataink 9 hájőágyút, 26 tábortárgyúvet zsákmányoltak és 610 foglyot ejtettek. — A német csapatok visszaverik az oroszok támadásait Dünaburg előtt, Vidsitől északraletre és Baranovicstól keletre. Linsingen hadseregét újabb sikereket ér el a Strypa alsó folyásánál. Tarnopoltól északnyugatra a csapataink elfoglalnak egy magaslati állást. — A világháború egyéb harcterén a helyzet változatlan.

Október 12.

A déli harcterén a német csapatok elfoglalják Szemendriát s a szerbeket Pozsarevác felé szorítják vissza. A csapataink elfoglalják a Belgrádot környező összes magaslatokat. — Az orosz harcterén Dünaburg nyugati arcvonala a németek elfoglalják az ellenség illuxi állását. Keletgaliciában Burkanovnál cseta folyik. — A francia harcterén a franciák támadásokkal próbálkoznak a Lille-Arras-vonalon. A franciák áttörési kísérletei meghiúsulnak a Champagneban. — Az entente folytatja a csapatai partraszállását Szalonikiben.

Október 13.

A csapataink elfoglalják Belgrádtól délre a Zalesnik falut és a Toposiderkától keletre emelkedő magaslatokat. A Pozsarevác elleni támadás kedvezően halad előre. Meghiúsul az oroszok támadása a Strypa mentén, Dünaburgtól nyugatra és Smorgontól északraletre. — Összeomlanak az angol és a francia támadások Vermellestől és Champagneban. — Az olaszokat a doberdói fensíki északnyugati részén a csapataink kiűzik a fedezékeikből. — Delcassé francia külügyminiszter lemond.

Október 14.

A szerb csapatok több helyen betörnek a bolgár határon. A támadás következtében Bulgária kinyilatkoztatja a hadiállapotot. A csapataink elfoglalják Belgrádtól délkeletre a szerbek erődített zserü hadállásait, az ellenség rendetlen futásban menekül az Avalahegy felé. Pozsarevác erődítményeit a németek elfoglalják. — Németek folytatják

az előnyomulásukat a dünaburgi fronton Keletgaliciában a csapataink az oroszokat a Strypan túl vetik vissza. — A franciáknak és az angoloknak Champagneban és Ipern és Loos között a német hadállások ellen intézett újabb támadásaik véresen összeomlanak. — Zeppelinek sikeresen bombázzák Londont.

A harmadik hadikölcsön jegyzése is hazafias kötelesség!

Különfelek.

— A címer és jelvény kérdésének megoldása. A hivatalos lap e hó 12-iki száma királyi kéziratokat tartalmaz, amelyek nagyjelentőségű közjogi kérdések, a címer és jelvény kérdésének megoldását foglalják magukban. A probléma megoldása egy történet, ahogyan az a dualizmusnak és abban Magyarország önálló államiságának a legkorrektebbül megfelel. A kétféjű sas, fekete-sárga szín jövőben az osztrák császárság szimbóluma lesz s mellette teljes paritással érvényesül a magyar címer nemzeti színeivel, — a két címert öfélége házi címere köti össze. A korrekt közjogi megoldás a királyi kéziratnak értelmében egy a közös külképviseletnél, mint a közös hadsereg zászlóiban és a közös haditengerészetnél is érvényesülni fog. A címer és jelvény kérdéseinek évtizedek óta vajdó megoldása a háború izgalmi közepette is jóleső érzést fog kelteni országzszerre és arról tanuskodik, hogy öféléségének bölcsesége rendületlenül a dualisztikus államformában és ennek keretében a magyar nemzet érvényesülésében látja a monarchia boldogulásának alapját.

— Hőseink emléke. A legnagyobb meggyűvással konstatáljuk és közöljük, hogy a nagy háborúban hősi halált halt vités katonáink emlékének megőrzítése érdekében indított országos mozgalom, amelynek mi is már hónapok előtt szószólói voltunk, — Léván is kifejesére jutott és a megvalósítás stádiumához közeledik. Ugyanis: László Dénes őrnagy és Báthly László prépost meghívására e hó 15-én, pénteken délután 5 órakor a plebánián saukébbkörű értekezlet volt, amelyen az őrnagy előterjesztette a pozsonyi honvédkerületi parancsnokságnak a 14. honvédgyalogrezd Lévára beosztott 2. zászlóaljába tartozó és a csatatéren vagy sebesülés következtében elhunyt tisztek és legények emlékének megőrzítése iránt való megkeresését és egyuttal kérte az értekezlet tagjainak ez ügyben szives támogatását. Az értekezleten jelen voltak egyhangú lelkesedéssel fogadván a szép és hazafias eszmét, — elhatározták, hogy a hősöknek Léván, a Kosuth Lajos-téren, kőszakozásból díszes és méltó emlékoszlop álltassák fel, amelyen nemcsak az említett zászlóaljából hősi halált halt vitészeknek, hanem esetleg az összes lévai elesetteknek nevei is megőrzíttessenek. — Az értekezlet állandó bizottsággá alakult. Elnöke: László Dénes, jegyzője: Tokody István, pénztárosa: Szilassy Deszö. A bizottság már legközelebb megindítja a szent célra szolgáló gyűjtést. Hisszük, hogy ennek eredménye méltó lesz a hősköz, akik vérüket és életüket áldozták a hazáért. — Az aláírást Báthly László prépost 100 koronával kezdte meg.

— A Reviczky-Társaság estélyei.

A Reviczky-Társaság iradalmi szakosztálya t. hó 16-án, tegnap, d. u. 5 órakor a városbáza kis termében dr. Karafáth Máriaus elnöklése mellett ülést tartott, amelyen a szakosztály elhatározta, hogy a társaság által az 1915—16. évben hetenkint tartandó téli estélyek sorozatát — a közönség kívánalmainak megfelelőleg — dec. hó elején kezdi meg. Az estélyek sorrendjét a végleges összeállítás után fogjuk közölni.

— **Hősi halál.** Körömcébánya szab. kir. r. t. főbányaváros közönsége tanácsa és tisztikara mely fájdalommal jelenti, hogy busgó és érdemes főtisztviselője, illetve szerzetes kartárs **Dr. Szepedki József**, városi gazdasági tanácsnok, a 30. honvédegyalozsereg tartalékos hadnagya, aki mint tisztviselő busgó — tevékeny és fáradhatatlan, mint kartárs nyájas — szelid és nemessen érző, gyengéd, odaadó lelkiüti volt, az északi harctéren folyó évi szeptember hó 12-én délután 5 órakor, midőn századát Dubno vára ellen rohamra vezette, az ellenség két golyójától találva 32 éves korában Hszán-kért hősi halált halt, Hült tetemét, amelyeket bajtársai a podgorjei tempom halottas kertjében helyezték ideiglenes nyugalomra, a városa haza fogja szelintatni.

— **A léva-verébely—nyitrai vasut.** Az északnyugati vasut vezetősége — mint a lapokban olvassuk — a léva-verébely—nyitrai helyi érdekű vasutvonálnak minden munkálatait elkészítette és így a háboru befejezte után haladéktalanul hozzát a Bars- és Nyitra vármegyék érdekelttsége által már régen ohajtott vasuti összeköttetés megépítéséhez.

— **Hősi halál.** **Baumerth Dávid** okleveles bányamérnök, a fenyőkosztolányi társasági közönségének vezetője, szept. hó 25-én az orosz harctéren hasúvást kapott a ennek következése néhány órai szauvedés után életének 34. évében meghalt. Elhunytát özvegye és két kis fia gyászolja. Tetemét halotti pompával a Zaiscsa és Blüchi községek között levő temetőben helyezték nyugalomra.

— **A 40—42 éves népfelkelők és az önkéntesek újabb behívása.** A honvédelmi miniszter okt. hó 11-én kelt rendeletével újabb bevonulási hirdetményt tett közzé, mely szerint az 1873, 1874. és 1875. évben született és a népfelkelési szemlén alkalmasnak talált népfelkelők — amennyiben név szerint fölmentve nincsenek — november 3-án a népfelkelési igazolványon kitüntetett kiegészítő parancsnoksághoz tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak. Ugyanakkor tartoznak bevonulni az 1872, 1873. és 1874. évbéli és fiatalabb korosztályú A) alosztályú (katonság kiképzet) népfelkelők is, akik egyizben már behivatott és bevonultak, de szabadságot kaptak. Ezek a tartózkodási helyükhöz legközelebb eső honvéd pótzászlóaljhoz vonulnak be. Végül mindazok, akik önkéntes belépés folytán a honvédségbe vagy a közös hadseregbe (akár mint egyévi önkéntesek is) már besorozottak, tekintet nélkül arra, hogy mely születési évfolyamba tartoznak, tényleges szolgálatra szintén november 3-án kötelesek bevonulni.

— **Gyászmise a hőskért.** Halottak napján minden áldozópap három misét mondhat, amit a bibornok hercegprímás f. évi XXI. körlevelében köztudomásra hozza. Az egyik misét az elesett hőskért kell mondani és felhivatnak a plébánosok, hogy ezt a misét ünnepélyesen mondják és hívják meg rá a helyi hatóságokat.

— **A péksütemények minőségének és árának megállapítása.** A Zólyomvármegyei Hírlapban olvastuk a következőket: A pékparaszokkal történt megbeszélés alapján a péksütemények árának és minőségének ügyében így állapodtak meg: 1. Kenyeret az előirt minőségű keveretlen buza kenyérlisztből és legteljebb 25% burgonyával vagy e helyett tetszés szerinti számalékban rozslisztel keverve kell előállítani. 2. Az apró sütemények közül az előirt minőségű főző, illetve finom tésztaalattól további hosszakeverés nélkül vizes szemlyét egyenkint 40 gr., kiflit és más süteményt 30 gr. súlyban szabad előállítani. 3. A kenyér legmagasabb ára további intéskedésig kilogrammonként 50 fillér. 4. A fehér sütemény ára darabonként 4 fillér. 5. Kenyeret csakis súly szerinti áron, fehér süteményt pedig darabonként lehet előírni, vagyis tilos a kenyeret cipő vagy darab szerinti áron forgalomba hozni. 6. A házi kenyér kisütéséért a pék 3 kgr. kisütött súlyig darabonként 20 fillért, asontúl minden további kilogrammért 2 fillért követelhet. A rendelkezés 1915. évi

október hó 8-án délben lépett életbe. — Ha Zólyomban így tudták szabályozni a kenyér és péksütemények minőségét és árát: egyáltalán nem értjük, hogy miért kell nekünk, Léván a 25 grammos szemlyéért és 15—20 grammos kifliért szintén 4 fillért fizetnünk! Ez már csak késsel fogható uzsora, amelynek sürgős letörésére felhívjuk a polgármester szives figyelmét!

— **Elhalasztották a 43—50 éves tisztek kiképzési tanfolyamát.** A besorozott 43—50 éves volt tisztek és tisztjelöltek négy hetes kiképzési tanfolyamának felállítását — a *Külügy-Hadügy* szerint — elhalasztották, miért is a kiképzési tanfolyamba való felvételre, valamint a népfelkelő tisztté való egyidejű kinevezésre és az idő előtti behívásra vonatkozó — a honvédelmi miniszterhez címzett és a tartózkodási hely szerint illetékes népfelkelő parancsnokság utján benyújtandó — kérvényeknek beérkezési határideje 1915. évi január hó 5-éig meghosszabbították.

— **Gyászhir.** **Nádassy Antal**, nyug. m. á. v. főkalauz, életének 67. évében f. hó 13-án, e. t. 10 órakor rövid szenvedés után meghalt. Hült tetemét a gyászoló család, rokonság és ismerőseinek ösziinte részvete mellett e hó 14-én d. u. 4 órakor a lévai r. k. temetőben helyezték nyugalomra.

— **Önkéntesek kiegészítő vizsgálja.** Megemlékeztünk arról, hogy azok a népfelkelési szolgálatra alkalmasnak talált 1897. évi születésű ifjak, akik az 1914/15-iki tanévben valamely, az egyévi önkéntesi kedvezményre jogosító tanintézetnek az ötödik osztályát, vagy hasonló iskolákban a megfelelő évfolyamot mint rendes tanulók hallgatták és a folyó évi 1915—16-iki évfolyamra mint rendes tanulók beiratkoztak, mint a *Külügy-Hadügy* írja, — az egész önkéntesi kiegészítő vizsgára idő előtt bocsáthatók. Ennek sikeres letétele esetén az egyévi önkéntesi kedvezményben véglegesen részesíthetők.

— **A katonák melegeitje.** A hadsegélyző hivatalnak a katonák téli ruházati cikkeire vonatkozó, rajzokkal ellátott utmutatója már nyomtatás alatt van. Az összes érdekeltöknek meg fogják küldeni. A hadsegélyző hivatal addig is kéri a közönséget, hogy a hírlapi cikkekben már közölt anyagok gyűjtését kezdje meg. Három határon küzdő diadalmas seregünk új téli harcok előtt áll. Hogy mit jelent a katonának a meleg téli ruha, arról nem szükséges bővebben beszélni. A magyar társadalom bizonyára tudni fogja fiai iránt való köteleességét.

— **Heves vármegye feldult tűzhelyekért!** A Khuen Héderváry Károly gróf elnöklése alatt álló Országos Bizottság nem rég közölte, hogy Heves vármegye költségűlése 2000 koronát szavazott meg egy újrafelépítendő kárpéti falu községének költségeire. Ennek a közlésnek kiegészítésül Heves vármegye alispánja a a napokban közölte Khuen-Héderváry Károly gróffal, hogy a vármegye egy egész Sárosmegyei falunak újrafelépítésére vállalkozik. A költségeket a vármegye gyűjtés utján Eger városának és a vármegye körsegeinek hozzájárulásával fogja megszerezni. Ez a gyűjtés az alispán közlése szerint eddig már körülbelül 55.000 koronát eredményezett és miután ezek az összegek a vármegye egyik felében adattak össze, tehát előrelátható, hogy Heves vármegye adománya végeredményben meg fogja haladni a 100.000 koronát. Heves vármegye hazafias közönsége tehát ezekben a nagy napokban is azt a kiapadhatatlan áldozatkészséget tanúsítja, mely oly lángoló beütéssel van bírva ennek a megyének dicső történetébe.

— **13.000 hadiárva.** A belügyminiszternek körrendelete értelmében az árvaszékek most számoltak be mindazokról az intézkedésekről, amelyeket a védelem céljából június hó végeig tettek. 1915. évi június hó 30-án a hadiárvak létszáma 13.394 volt. Ezekből el van helyezve édes anyjánál 91.85%, kirendelt gyámjánál 3%, egyéb hozzátartozójánál 0.15%, örökbeadónál

00.40%, állami gyermekmenhelyen 2.01%, jótékony egyesületeknél 0.12%. Jelenleg tehát a hadiárvaknak 98-83% család körben van elhelyezve, ami valóban nagy dicséretre válik a magyar társadalomnak.

— **Tilos a jutalom és ajándék elfogadása.** A kereskedelemügyi miniszter legutóbb kiadott rendeletében szigorúan megtiltotta, hogy az államvasutak személyzete alkalmi jutalmat vagy ajándékot elfogadjon, mert ez az alkalmazott önzetlenségét és állása tekintélyével össze nem egyeztethető. Az ajándék vagy jutalom elfogadását a miniszter fegyelmi vétségnek minősíti és figyelemzteti a személyzetet arra, hogy az ajándék ellenében teljesített kedvezés a hadiszállítás körül elkövetett visszaélésekről alkotott magyar törvény alapján, mint a hadviselés érdekei ellen elkövetett büncselekmény, a bíróság részéről is a legszigorúbb elbírálásban részesülhet. A kiadott rendelet a háborus viszonyok megszüntetése után is érvényben marad.

— **Kincstári lovakat kapnak a kásgazdák.** Az őszi vetési munkálatok, ahol az időjárás kedvező, serényen folynak; de igen nagy nehézségeket okoz a háboru folytán előállott nagy lóhiány. Ezekben a nehézségekben — mint a *Külügy-Hadügy* írja — igyekszik segíteni a honvédelmi miniszter egyik legújabb kiadott rendeletével. Ebben ugyanis elrendeli, hogy a huszárezredek pótzászlói, valamint a tüzérezredek pótútegei és a hadi lókorházak, amennyiben a szolgálati viszonyok megengedik, elsősorban a kásgazdák az őszi vetési munkálatok tartására kincstári lovaknak kölcsönkép való kiadása által segítsék.

— **A moziban ma is megtartják a három előadást a szokott időben.** A műsorának érdekes darabjai: *Az életmentő*, komikum. *Az utolsó akarat*, dráma 3 felvonásban. *Mindnyájunknak el kell menni!* Hazafias színmű 3 felvonásban és *Háborus képek*, legújabb harctéri felvételek. Az összes színműk kellemes szórakozást ígérnek a közönségnek. — Ezenutal minden csütörtökön is lesznek előadások a moziban; és pedig d. u. 5 órakor fél- és este fél 9 órakor rendes helyiárak mellett.

Adakozzunk a Vöröskereszt Egyesületnek!

Közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

Buncsek Gusztáv garamszentkereszti igazgató-tanító ur az általa jótékony célokra gyűjtött krumpliból a Vöröskereszt-egyesület Lévai Fiókjának 12-, és a József Főherceg Barsvármegyei Tanitók Házának szintén 12 szákkal sziveskedett küldeni. — Jótékú fáradozásáért, illetőleg adományáért ez uton is őszinte és hálás köszönetűket nyilvánítjuk

Léva, 1915. okt. hó 15.

Báthy László,

a Vöröskereszt Lévai Fiókjának elnöke.

Jaross Ferenc,

a Tanitók Házának gondoka.

Jótékonyosság.

Illetékes helyekről kapott értesítések alapján a következő jótékony célú adományokat közöljük.

A Lévai íz. Nőegyletnek

Dr. Priesner Gyulától dr. Lauffer Artur által 20 K., Weisz Benő és Kálmántól 10 szék burgonya.

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Dr. Horváth Gyula csendőrkapitány.

Buza m. mázsánként 36 kor. 50 fillértől
39 kor. — fill. Kétszeres 32 kor. — fill. 32
kor. — fill. Rész 30 kor. — fill. 30 kor.
— fill. Arpa 30 kor. — fill. 32 kor. — fill.
Zab 28 kor. — fill. 28 kor. — fill. Kukorica
26 kor. — fill. 36 kor. — fill. —
Lencse 50 kor. — fill. 50 kor. — fill. —
Bab 40 kor. — fill. 40 kor. — fill. —
Köles 12 kor. — fill. 13 kor. — fill.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1915 évi okt. hó 3-8-án 1915. évi okt. hó 17-ig

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek nev.
Fejes János Szokanovics M. Halász Károly Lieszkovszky I.	leány fiú	Mária Anna Béla

Házasság.

Vőlegény és menyasszony neve	Vallása
Seemann József Laufer Uona Kakodi János Tóth Rozália	r. kath. r. kath. ref.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Král Antal	63 éves	Aggászály
Tóth Sándorné	37 éves	Agy vérzés
id. Klepács Istvánné	65 éves	Szívbénulás
Némethy Mária	11 hó	Gyomorbéburut
Hérmann József	11 hó	Hevenybéburut
Neumann Imre	2 éves	Vörheny
Matulányi Lajos	8 hó	Agyhártya gyull.
Nádasi Antal	67 éves	Szívbénulás

Nyilttér.

NESTLÉ-FÉLE
GYERMEKLISZT
Csecsemők
gyermek és lábadozók legjobb
tápláléka gyomor- és bélbetegségek után.
Mindenkor kapható.

Próbadohoz és tanulságos orvosi könyvecskét a
gyermeknevelésről teljesen díjtalanul küld a Nestlé-
féle gyermekliszt társaság. WIEN I., Biberstrasse 30 e.

A LÉVAI KERESKEDELMI BANK R. T.

a harmadik 6%-os magyar hadikölcsön
hivatalos aláírási helye.Jegyzéseket elfogad
1915. november hó 17-ig.A jegyzések megkönnyítésére magas
kölcsönt nyújt előnyös kamatláb mellett.

A LEGJOBB OLAJ

cséplő vagy automobil
motorokhoz jutányos

.. áron kapható ..

A VÁROSI SZÁLLODÁBAN.

t. cz.

Miután a beköszönő őszi és téli
idényre gyapju kelmékben CHEVIOT,
FLANEL valamint BARCHENT áruk-
ban nagy hiányok mutatkoznak, oly
annyira, hogy egyes cikkek már
egyáltalán be sem szerezhetők, van
szerencsém a tisztelt hölgyközönség
becses figyelmét felhívni, hogy kegyes-
kedjék szükségletét addig beszerezni,
amíg a raktár tart. Mintagyűjtemé-
nyem, mely az évad válogatott ujdön-
ságait tartalmazza,

Grotte Vilmos

cézgnél, ki évek hosszú során céz-
gemet képviseli, megtekinthető.

Megrendelések általa eszközöl-
tetnek.

Szenássy Gyula.

Kristóf-tér. BUDAPEST.

Paradicsom kefézéshez al-
kalmas palackok darabja
4 fillér. Kapható:
a városi szállodában.

A kárpáti és lengyelországi harctér
közeliében elsördülő temetkezési váll-
alatot letesítettünk azon célból, hogy a
csatateren elesett hős holttesteink
exhumálását és hazaszállítását
minél gyorsabban eszközölhessük.

Temetkezési vállalatunk ajánkozik
sírfelelőadásokra, végez exhumálást és
hazaszállítást, beszeres szállítási en-
gedélyeket e mindenre célra szolgáló
összes iratokat.

OLCSVÁRY GYULA ÉS HARCZER VIKTOR
TEMETKEZÉSI VÁLLALATA
UNGVÁR, Kishid-u. 3. sz.

sűrűnyocim: Olcsváry és Harcer Ungvár

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Drago-
vics Sztóján bolgár kertésztől nyert
megbízásom folytán a

bolgár kerttet

(Nyitray-féle föld) akár egy tömeg-
ben, akár kisebb részletekben fel-
osztva, az 1915—1916. gazdasági évrre
haszonbérbe adom.

Dr. Kmoskó Béla.

Vidéken lakó

urak és hölgyek

kik a helybeli egyénekéről jól
vannak tájékozva, fáradság
nélkül juthatnak diszkrét és
— — tisztességes — —

mellékjövedelemhez.

GROSZWALD E., BUDAPEST,
Futó-utca 38. szám.

Tojásos tarhonyát

tiszta nullas búzálistól készítve
5 kgos. csomagban 10 koronáért
bérmentve szállítok a pénz elő-
zetes bekioldése ellenében —
ZIEGLER F., Nagymegyer
— — Komárom m. — —

MA moziba
megyünk.Az Apollo mozgósínház
műsora érdekes.

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33. Léván. Telefon szám: 33.

Piac téren, nagy kiterjedésű gépraktáram
céljára épült házamban nagy választéku
állandó gépkiallítás van berendezve

Hazai gyártmányu gépek:

Ganz-féle motorok minden nagyságban Hopferr és
Schrantz gőzcséplő készletek, eredeti Melichár-féle
vetőgépek, Bächer-féle ekék és talajművelő eszközök
valamint minden e székbe végő gépek és géprészek
Világhírű RAPID láncoskutat.

Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése
és felállítás a jutányos árakban.

A harmadik magyar hadi kölcsön.

A hosszan elhúzódó háború szükségessé teszi, hogy a hadi szükségletek zavartalan ellátása céljából új hadi kölcsön bocsátassék ki. E szükségletek fedezésére a pénzügyminiszter ezúttal kizárólag az első hadi kölcsön címleteinek megfelelő, 6%-kal kamatozó adómentes járadékkölcsön-kötvényeket bocsát nyilvános aláírásra. A pénzügyminiszter tehát a harmadik hadi kölcsön kibocsátásánál is közvetlenül fordul a közönséghez, amint ez a legutóbb a Német Birodalomban is történt. A kibocsátás összege a nyilvános aláírás eredménye alapján fog megállapítást nyerni.

Az aláírás már a mai nappal veszi kezdetét és 1915. október 18-tól november 17-ig bezárólag fog megtartatni. Aláírási helyekül fognak szerepelni az összes állami pénztárak és adóhivatalok, a postatakarékpénztár és közvetítő helyei, valamint az összes számottevő házi pénzügyintézetek.

A kibocsátásra kerülő és 6%-kal kamatozó kölcsönkötvény aláírási ára minden 100 korona névértékért:

1. ha az aláíráskor az aláírt összeg egész ellenértéke befizetettik:

a) 1915. évi október 30-ik bezárólag történő aláírás esetén: 97 korona 10 fillér,

b) 1915. évi október 30-át követő időben 1915. évi november 17-ig bezárólag történő aláírás esetén: 97 korona 40 fillér,

2. ha pedig az alább ismertetendő kedvezményes (részletekben történő) fizetési módokat vétetik igénybe, úgy az 1915. évi október hó 18-tól november 17-ig bezárólag terjedő egész aláírási határidőben történő aláírásnál változatlanul 98 korona.

A harmadik hadi kölcsönnél is a legkisebb jegyezhető összeg 50 koronában van megállapítva, hogy így a kölcsön jegyzése a legszelebb néprétegek részére is lehetővé téssek.

A harmadik hadi kölcsön kötvényei 1915. november 1-től kezdődőleg évi 6%-kal, minden év május 1-én és november 1-én lejáró utólagos részletekben kamatoznak, tehát az első szelvény 1916. május 1-én esedékes. Az aláírás illetve befizetés napjától a folyó évi november 1-ig terjedő időre eső kamatok akként térítetnek meg, hogy a folyó évi október hó 31-e előtt eszközölt jegyzéseknél, illetve befizetéseknél a kötvények aláírási ára 30 fillérrel kisebb összegben van megállapítva, mint az ezen időpont után történő jegyzéseknél.

Az aláírt összegek ellenértéke az aláírási helynél fizetendő be és az aláírási áron felül az aláíróval szemben sem folyó kamat, sem jutalék felszámításának helye nincsen.

Ha az aláírt összeg 100 koronát meg nem halad, az aláírás alkalmával mindenkor az aláírt összeg egész ellenértéke befizetendő

A 100 koronát meghaladó aláírásoknál a részletekben történő befizetés is meg van engedve, de ez esetben az aláírás alkalmával az aláírt összeg 100%-a biztosítékképpen leteendő és pedig a kir. állampénztáraknál és adóhivataloknál, a m. kir. postatakarékpénztár közvetítő hivatalainál, továbbá az 1898. : XXIII. t.-cz. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezethél **keszpenzben**, míg a többi aláírási helynél vagy **keszpenzben**, vagy olyan **értékpapirokban**, amelyeket az aláírási hely elfogadhatónak tart. A részletek pedig az aláírási helynél a következőképp fizetendők:

a jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1915. december 7-ig,

a jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1915. december 18-ig,

a jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1915. december 28-ig,

a jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1916. január 8-ig.

Az utolsó részlet befizetése alkalmával az aláírási hely a letett biztosítékokt elszámolja, illetőleg visszaadja.

A jegyzés céljaira szolgáló nyomtatvány őrlapok az összes aláírási helyeknél díjtalanul kaphatók. Ily nyomtatványok hiányában az aláírás **levélleg** is eszközölhető.

A befizetés alkalmával az aláíró fél az aláírási helytől pénztári elismervényeket kap, amelyek a **101 kivánságára** 1915. december 1-től kezdve a m. kir. pénzügyminisztérium részéről úgy a szabad, mint a zárolt jegyzésekre vonatkozólag egységesen kiállított ideiglenes elismervényekre fognak kicseréltetni, amennyiben eddig az időpontig a végleges kötvények kiadhatók nem lesznek. A végleges kötvények kiadására nevezve, illetve a **101 kivánságára** kiadott ideiglenes elismervényeknek a végleges kötvényekre való kicserélésére nézve idejekorán hirdetmény útján fog a felhívás közzététetni. A végleges kötvények kiadása költségmentesen ugyanazon a helyen fog történni, ahol a pénztári elismervények, illetve a fél kivánságára kiadott ideiglenes elismervények kiadattak.

A harmadik hadikölcsön kötvényei — ép úgy, mint az első és második hadikölcsön 6%-kal kamatozó kötvényei — **zároltan**

is jegyezhetőek lesznek és az aláíró, aki az általa jegyzett kötvényeket az aláírás alkalmával zárolja és ezt a zárolást öt éven át fel nem oldatja, azt a jogot nyeri, hogy az öt évi időszak utolsó évnegyedében, legkésőbb azonban 1920. november 1-én a kötvényen alapuló követelését, e naptól számított egy évre névértékben leendő visszafizetésre, felmondhatja. A m. kir. kincstár köteles az ilykép felmondott kötvényeket legkésőbb 1921. november 1-én **névértékben** visszafizetni.

A harmadik hadikölcsön zárolt kötvénydarabjainak úgy a felmondási, mint a visszafizetési időpontja tehát teljesen egybeesik a második hadikölcsön zárolt kötvényeinek felmondására és visszafizetésére megállapított határidőkkel. A zárolásból kifolyólag az aláíró felet költség nem terheli.

Zárolásnak csak **1000 koronát meghaladó** összegű jegyzéseknél van helye, tehát itt a legkisebb jegyzés 1050 korona.

A m. kir. pénzügyminiszterium fentartja magának azt a jogot, hogy előre közzéteendő három havi előzetes felmondás mellett ezt a kölcsönt egészben vagy részben, **névértékben** visszafizethesse, azonban az esetleges felmondás — ép úgy, mint a második hadikölcsön 6%-kal kamatozó kötvényeinél — 1921 május 1-ét megelőző időre nem történhetik meg.

A kamatok ép úgy, mint felmondás esetén a kölcsönkötvények tőkeértéke minden fenálló és a jövőben behozandó magyarországi adó, bélyeg és illeték levonása nélkül fizetettik ki.

A kölcsönre történő befizetésekre a moratórium alá nem eső betétek — a felmondási határidő betartásával — **korlátlanul** igénybe vehetők.

A betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknel 1914. évi augusztus hó 1-je előtt betéti könyvre elhelyezett, egyébként a **moratórium feloldó rendeletben** foglalt korlátozások alá eső betétek azonban a kibocsátásra kerülő járadékkölcsön-kötvényekre történő befizetések céljaira csupán a jegyzés idejében fennálló összegük 50%-a, de legfeljebb a betét tulajdonosa által jegyzett összeg 50%-a erejéig vehetők igénybe.

Azok, akik a befizetésekre ilyen, egyébként a moratórium-feloldó rendelet alá eső betétjüket kívánják igénybe venni, annal az intézetnél vagy cégnél, illetve annak az intézetnek vagy cégnek közvetítésével tartoznak jegyezni, amelynél a betét el van helyezve.

A kibocsátandó kötvényekre és pedig úgy a szabad, mint a zárolt darabokra az Osztrák-magyar bank és a M. kir. hadi kölcsön-pénztár a járadékkötvényeknek kezizárolg lekötése mellett, a **névérték 75%-áig**, a mindenkori hivatalos **váltóleszámitolási kamatlábad**, tehát jelenleg 5%-os kamat mellett, nyújtanak kölcsönt. Ezek a kedvezmények 1917. évi december 11-ig maradnak érvényben. A nevezett két intézet ugyancsak a **mindenkori hivatalos váltóleszámitolási kamatlábad** nyújt a náluk zárolg elfogadható értékpapirokra kölcsönt, ha a felveendő összeg igazoltan a jelen felhívás alapján előírt összegek befizetésére szolgál. A meghosszabbított ily kölcsönök a mérsékelt kamatláb kedvezményében 1917. december 31-éig szintén részeseinek. A fenti befizetési határidők alatt folyosított kölcsönök után, a fél kivánságára, a mindenkori hivatalos váltóleszámitolási kamatláb helyett, 1917. évi december 31-ig, évi 5%-os **allandó** kamatláb biztosítottatik.

Ezenfelül az Osztrák-magyar bank és M. kir. hadi kölcsön-pénztár a fent körülrít módokat mellett azoknak, akik igazolják, hogy a jelen aláírási felhívásban foglalt befizetési határidők alatt az aláírásra bocsátott hadi kölcsön jegyzése céljából **mas hitelintézetnél** (bank, takarékpénztár, hitelszövetkezet stb.) vagy **bankcégnél** vettek fel kölcsönt, ennek a kölcsönnek **visszafizetésére** évi 5%-os allandó kamatlábad fognak új kölcsönt nyújtani s ennek a kölcsönnek meghosszabbításánál is évi 5%-os allandó kamatlábad fognak alkalmazni; ez a kedvezmény is 1917. évi december 31-ig marad érvényben.

Az aláírók kivánságára a járadékkölcsön kötvényeit a szelvények beváltásával megbízott hivatalos beváltóhelyek és az osztrák-magyar bank budapesti főintézete, valamint a magyar szent koronái országai, továbbá a Bosznia és Hercegovina területén levő fiókjai 1917. december 31-ig költségmentesen fogják megőrizni és kezelni.

A harmadik hadi kölcsön előnyös feltételei, a pénzpiac kedvező helyzete, az utóbbi hónapoknak a háborút eldöntő fényes győzelmei és ennek folytán annak kétségtelen és világos felismerése, hogy a létünkért folytatott nagy küzdelem győzelmes befejezésére szükséges kölcsön jegyzésében való minél nagyobb részvétel az aláírók magánérdekei mellett a közérdek is nagy mértékben szolgálja: biztosítékaik annak, hogy a harmadik hadikölcsön jegyzésének eredményében az ország lelkes **önbizalma** és nagy teherbírással ismerteitlen fényes bizonyosságot tevő **közgazdasági ereje** előreláthatólag még impozansabban fog megnyilvánulni, mint az első és második hadikölcsön alkalmával.

Mindennemű
é p ü l e t - f a,

gerenda, deszka, lécz
jutányosan kapható a

BAKABANYAI FŐRÉSZELEP R. T.

T u d o m á s u l a d o m, hogy én
Schäfer Rezső zsarnóczai lakos
V E N D É G L Ő
üzletét 1915 évi november hó 5 én
átveszem.

Madarasalja, 1915 okt. 10 én.

FIALA SAMU.

ELADÓK

külön vagy egyenként egy használt
KOCSI (landauer) egy használt
ZONGORA, több FATÓRZS (asztalosoknak.)
Cim a BARS kiadóhivatalában.